

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2115-13

meddelad i Stockholm den 18 juni 2014

KLAGANDE

Skövde kommun
541 83 Skövde

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 20 februari 2013 i mål nr 1649-12, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Bostadsanpassningsbidrag

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med upphävande av kammarrättens dom fastställer Högsta förvaltningsdomstolen förvaltningsrättens domslut.

BAKGRUND

AA lider av sjukdomen multipel skleros. Hon har omfattande funktionshinder och är rullstolsbunden. Hon ansökte om bostadsanpassningsbidrag bl.a. för att bygga till bostaden med ett badrum om 19 kvadratmeter.

Dok.Id 148496

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
2115-13

Skövde kommun godkände ombyggnad av befintligt sovrum om tio kvadratmeter till badrum samt ombyggnad av befintligt badrum till kontor men avslag ansökan i den del den avsåg tillbyggnad.

Förvaltningsrätten i Jönköping avslag AAs överklagande.

Genom det nu överklagade avgörandet förklarade Kammarrätten i Jönköping henne berättigad till bostadsanpassningsbidrag för tillbyggnad av badrum om 19 kvadratmeter.

YRKANDEN M.M.

Skövde kommun yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och fastställer förvaltningsrättens domslut samt anför bl.a. följande.

Kammarrätten har antagit att AA vid en försämring behöver mer personal och mer hjälpmedel för att hennes livssituation ska fungera. Detta är felaktigt. Kommunen har i sitt beslut tagit hänsyn till AAs nuvarande och eventuellt kommande behov av hjälpmedel och assistans. Ingen brukare har mer än två assistenter för att klara av den dagliga livsföringen. De hjälpmedel som behövs och två assistenter får plats i det av kommunen godkända badrummet. Beslutet innebär således att AAs nuvarande och framtida behov blir tillgodosedda. Tio kvadratmeter står sig väl i jämförelse med andra handikappanpassade badrum; exempelvis är badrummen i kommunens nybyggda äldreboenden 6,5 kvadratmeter.

AA bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Den tillbyggnad hon vill göra är ändamålsenlig då den ger henne en mer dräglig livssituation. Daglig hygien- och kroppsvård ska kunna genomföras utan fara för henne och hennes assistenter. Vidare är det en stimulans för henne att kunna vara delaktig i de få saker som hon fortfarande kan medverka till och sköta i hushållet, såsom tvätt och klädvård.

Mål nr
2115-13

Boverket, som avgett yttrande i målet, anför bl.a. följande. Vid bedömningen av om kommunens alternativ innebär en fullgod anpassning kan vägledning hämtas i Svensk Standard, SS 91 42 21, ”Byggnadsutformning-Bostäder-Invändiga mått”. Standarden anger tre tillgänglighetsnivåer, varav den högsta – höjd nivå – förbättrar tillgängligheten för stora grupper funktionshindrade och arbetsmiljön för vårdpersonal i hemmet. Eftersom funktionshindrade har vitt skilda behov måste dock en bedömning göras i det enskilda fallet.

Enligt Svensk Standard bör ett hygienutrymme på höjd nivå – dvs. med utökad tillgänglighet – uppgå till ca åtta kvadratmeter. Andra exempel på badrum med mycket god tillgänglighet är utrymmen på nio kvadratmeter. Kommunens alternativ på tio kvadratmeter överstiger alltså ytmässigt utrymmen som ansetts ha en god eller mycket god tillgänglighet. Förslaget på hygienutrymme är relativt kvadratisk, vilket oftast är lättare att använda och erbjuder möjligheter till alternativ placering av inredning för att uppnå en optimal individuell funktion. Det framgår inte av intygen att AA eller assistenterna använder någon överflyttningsteknik eller hjälpmedel som skulle kräva mer golvyta än den som kommunens förslag omfattar.

Sveriges Kommuner och Landsting, som har beretts tillfälle att yttra sig i målet, tillstyrker bifall till överklagandet anför bl.a. följande. Sökanden har inte visat nödvändigheten i den sökta åtgärden och det finns inte uppgifter som talar emot att det redan beviljade bidraget avseende badrum om tio kvadratmeter är tillräckligt för att bostaden ska bli ändamålsenlig för AA.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Den fråga Högsta förvaltningsdomstolen har att ta ställning till är om den åtgärd AA ansökt om bidrag för är nödvändig för att bostaden ska vara ändamålsenlig för henne.

Rättslig reglering

I 1 § lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m. föreskrivs att lagen har till ändamål att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionshinder möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Enligt 6 § lämnas bostadsanpassningsbidrag för åtgärder för anpassning av bostadens fasta funktioner i och i anslutning till den bostad som ska anpassas. Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig som bostad för den funktionshindrade. Av bestämmelsens andra stycke framgår att bidrag dock inte lämnas om de sökta åtgärderna behöver vidtas redan av väsentligen andra orsaker än behovet av anpassningen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Frågan om rätt till bostadsanpassningsbidrag ska avgöras med hänsyn till behovet hos den funktionshindrade och till bostadens ändamålsenlighet för den som ska bo där. Utgångspunkten vid en sådan bedömning är att den funktionshindrade ska kunna leva ett så normalt liv som möjligt i sin bostad (prop. 1992/93:58 s. 10 f.).

Funktionshindret är alltså avgörande för vilka åtgärder som bidrag kan lämnas för. Det måste finnas en klar koppling mellan funktionshindret och anpassningsåtgärderna. Kopplingen ska vara så stark att åtgärderna kan bedömas som nödvändiga med hänsyn till funktionshindret (a. prop. s. 18).

Det är ostridigt i målet att AA är i behov av en badrumsombyggnad. Av utredningen framgår att det av kommunen föreslagna badrummet är ytmässigt större än badrum som anses ha god eller mycket god tillgänglighet för funktionshindrade. I badrummet kommer att finnas plats åt t.ex. två assistenter och duschvagn samt eventuell taklyft. Den åtgärd AA

Mål nr
2115-13

ansökt om bidrag för kan därmed inte anses vara nödvändig för att bostaden ska vara ändamålsenlig för henne. Överklagandet ska därför bifallas.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Anita Saldén Enérus, Christer Silfverberg och Thomas Bull.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Cecilia Holmdahl.